

seznanjanju (in degustaciji) z vinom in vinsko kletjo ter domačimi dobrotami je goste popolnoma očaralo središče Ptuja (fotografije s kongresa v Ljubljani si je mogoče ogledati na spletni strani <http://www.ff.uni-lj.si/geo/eng/events/Urban2003.html>). 22. avgust je bil osredotočen na

Otvoritveni nagovor predsednika Organizacijskega odbora, prof. dr. Mirka Paka, v prostorih Filozofske fakultete v Ljubljani (foto: Boštjan Rogelj).

predstavitev raziskav različnih urbanih regij in suburbanizacije ter naravnega okolja in trajnostnega razvoja v mestih. Sledil je sestanek Urbane komisije, ki je prinesel povzetke dela in načrte za koordinirano proučevanje mest v prihodnosti. V soboto in nedeljo so udeleženci spoznavali geografske značilnosti in znamenitosti zahodnega dela Slovenije (Bled, Kobarid in Štanjel, obalna mesta).

Kongres Urbane komisije Mednarodne geografske zveze je bil eden najpomembnejših dogodkov, ki so se odvijali na Oddelku za geografijo vse od njegove ustanovitve. Poseben pomen je srečanju dalo sodelovanje večjega števila mladih strokovnjakov s področja preučevanja mest. Referate so spremljale živahne in tehtne razprave, ki so opozarjale na številne nove možnosti za nadaljnje delo urbanih geografov. Kongres je

bil medijsko zelo odmeven. Daljši prispevki so bili objavljeni na Televiziji Slovenija in v vseh pomembnejših slovenskih dnevnikih (Delo, Dnevnik, Večer) ter v več lokalnih glasilih. Izvedbo kongresa so podprli številni posamezniki ter Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Mestna občina Ptuj in Vinarstvo Slovenske gorice-Haloze d.o.o. s Ptuja.

Naslednje srečanje Urbane komisije bo med 9. in 15. avgustom 2004 v Glasgowu na Škotskem.

Avtor besedila:
SIMON KUŠAR

Programi strokovnega spopolnjevanja za učitelje geografije - potreba ali želja?

Na področju geografije je bilo lansko leto razpisanih kar 32 programov, objavljenih v Katalogu stalnega strokovnega spopolnjevanja za učitelje, ki ga izdaja Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport (MŠZŠ). V njem (presega 1000 strani) lahko učitelji najdejo številne programe, namenjene njihovu dodatnemu izobraževanju. Razpisani programi pokrivajo različna področja in so razvrščeni v več skupin glede na finančno podporo MŠZŠ. Učitelje predvsem moti, da so razpisani programi nepregledno razvrščeni po različnih kriterijih. Programe za geografijo

razpisujejo predvsem ZRSŠ, RIC, PeF Maribor, FF Ljubljana in LGD. Programi so delno konkurenčni, kar je dobro, saj ponujajo možnost izbire, po drugi strani pa slabo, saj ostaja mnogo geografskih vsebin popolnoma nepokritih. Prevladujejo seminarji za izobraževanje zunanjih ocenjevalcev, ekskurzije, terensko delo ter seminarji za bolj specifične vsebine, ki so namenjene dvigu strokovne ravni določenih tematskih sklopov (seminarje za geografe v letu 2002/2003 si lahko ogledate na www2.arnes.si/ljzss14/sem2002.htm, Geolista 29.8.2002).

Pri pregledu napovedanih vsebin in ciljev so vidijo zelo velike razlike v pristopu izvajalcev. Medtem ko so nekateri seminarji namenjeni dejansko učiteljem in so jim v pomoč pri poučevanju geografije, so drugi namenjeni bolj posredovanju novejših geografskih spoznanj. Anketa med udeleženci teh seminarjev je pokazala, da želijo neposredno uporabne seminarje, kjer spoznajo nove metode in pristope, katere lahko tudi sami uporabijo pri delu. Najmanj zanimiva so jim predavanja.

Zadnjih pet let spremljam učitelje geografije v Sloveniji in njihovo odločanje za tovrstne seminarje. Ugotavljam, da jih vedno več prihaja na tovrstne seminarje zaradi lastne želje po pridobivanju novega znanja (in ne zaradi točk, ki jih dobijo po uspešno zaključenem delu). Vendar izkušnje kažejo, da se pri potrjevanju novih programov ne upoštevajo mnenja udeležencev (npr. glede vsebine programa, ovrednotenja predavatelja in metodologije). Če bi se namreč te zbrane ocene upoštevale, potem bi predavatelj, ki je bil izredno dobro ocenjen zaradi vsebinsko-metodološke izvedbe seminarja, moral biti med tistimi, ki bi jih finančno podpiralo tudi MŠZŠ. In

seveda obratno: programi, ki so bili slabo izvedeni, naj se v bodoče ne bi izvajali.

Krog med uporabniki in izvajalci tako ni sklenjen, določeni predlogi s strani udeležencev, ki so mnogokrat zelo uporabni, ne prispejo do pravih mest. S tem so na nek način udeleženci tudi moralno oškodovani, ker nimajo možnosti vplivanja na seminarje, ki jih pogosto tudi plačajo.

Skupina udeležencev seminarja pri izvajanju meritev kemijskih lastnosti vode (Zbelovo pri Poljčanah, 2002).

Naslednji problem je število skupin, ki jih MŠZŠ prizna razpisanemu programu. Za leto 2003 je bilo določeno, da se prizna le ena skupina za program, t. j. 15 do 20 udeležencev, dodatne skupine ne bodo financirane (verjetno zaradi pomanjkanja denarja). Kaj naj naredi izvajalec, če se na njegov seminar prijavi 50 udeležencev? Le-ti se dejansko prijavljajo zaradi želje po znanju in izkušnjah, torej želijo sodelovati v točno določenem seminarju. Ali jih je v takem primeru potrebno obvestiti, da jih je preveč in da naj se prijavijo drugam? Številčno zmanjševanje skupin brez vnaprej dogovorjenega merila pa ni dopustno. Kako torej odrediti, kdo bo med 15-imi "izbranimi"? Logična bi bila vsaj takšna fleksibilnost, da se prijavljenim udeležencem omogoči udeležba - ker sami tako želijo! In na koncu: kdo je tisti, ki na MŠZŠ določi, kateri programi bodo

financirani, kateri le delno in kateri ne? Opažam, da so že nekaj let le nekatera tematska področja finančno podprta (jeziki, računalništvo in okoljska vzgoja). Izhajam iz prepričanja, da je danes nujno potrebno znanje dograjevati na vseh stopnjah in predmetnih področjih, zato naj imajo tudi druge stroke možnost, da se njihovi programi uvrstijo med finančno podprte, pri čemer naj se upošteva kakovost izvedbe in interes udeležencev. Sofinanciranje programa pa je pomembno zato, ker je ravno plačilo stroškov programa pogosto ovira za neudeležbo.

Naj v nekaj vrstic strnem še sporočila udeležencev organizatorjem programa (zbrana so mnenja učiteljev, ki so se v letu 2003 udeležili seminarjev na PeF, ki jih je izvajal Oddelek za geografijo v Mariboru, skupno 115 udeležencev). "Z velikim veseljem zaključujem seminar, ker sem spoznala nove poglede, metode, način dela in razmišljanja geografov." "Seminar je zelo kakovosten, dobro voden in organiziran, posredovano je znanje, ki ga lahko v celoti uporabim v šoli." "Želim si še več takšnih seminarjev, ki prikazujejo metode terenskega dela." Pri potrjevanju novih programov stalnega strokovnega spopolnjevanja bi bilo koristno upoštevati pričakovanja učiteljev in jim vsebino, obseg in izvedbo vsaj delno prilagoditi. Na Oddelku za geografijo v Mariboru to poskušamo zadnjih pet let in iz zapisov udeležencev je razvidno, da uspešno. Prepričana sem, da bi se rešitve za nekatera izpostavljena vprašanja lahko našle brez večjih stroškov - večinoma le z voljo do dela in medsebojnim povezovanjem tako MŠZŠ kakor izvajalcev.

Avtorica besedila in fotografije:
dr. ANA VOVK- KORŽE

Spomladanske ekskurzije Ljubljanskega geografskega društva

Pomlad je že tradicionalno namenjena izpeljavi treh regionalnogeografskih ekskurzij Ljubljanskega geografskega društva. Ekskurzije so omogočile temeljit regionalnogeografski pregled obravnavanih regij. Na veliko veselje organizatorja ekskurzij se je strokovnih ekskurzij udeležilo lepo število njegovih članov, članov Društva mladih geografov Slovenije in prijateljev geografije.

Notranjsko podolje

Prvo ekskurzijo (22. marca 2003) je mag. Aleš Smrekar je vodil po Notranjskem podolju od Babnega do Cerknškega polja. Čeprav je pomlad v Ljubljanski kotlini že kazala svojo "cvetočo podobo", je ravno nekaj dni pred našim prihodom na Notranjskem močno snežilo. Na to so nas opozarjali kupi snega ob cesti, ki vodi od Bloške Police do mejnega prehoda Babno Polje. S policisti na mejnem prehodu smo se pogovorili o obmejni problematiki, vrsti prometa in številu potnikov. Kmalu smo ugotovili, da je mejna postojanka onesnaževalec vodotoka - izvirnega kraka Ljubljanice, ki v bližini ponika, saj nima urejene kanalizacije. Obremenjevanje okolja smo si ogledali tudi v neposredni bližini Babnega Polja. V ponikvah in vrtačah so neurejeno odloženi raznovrstni odpadki. Idilična vasica z nekaj lepo obnovljenimi hišami varljivo skriva negativne demografske trende. Loško polje je v nasprotju z Babnim poljem z večjo gostoto poselitve,